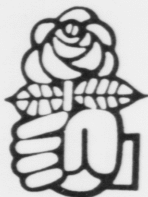


Ernst Hansen, valevni javnaðarfloksins
í Suðurstreymoy, skrivar:



Ikki inn í eygað

*Einasta lyfti, teir borgarligu hildu, var
hetta: at taka sum mest frá lóntakarunum.*

Fyri øll fakfeløg hefur til sáttmálasamráðingarnar við arbeiðsgevararnar verið eitt mál, sum hefur verið felags fyri øll. Hetta er: Hvussu kunnu vit tryggja og varðveita keypiorkuna hjá limunum?

Vit eru øll blivin kunnug við, at keypiorkan er blivin minni og minni hesi seinastu árin.

Tað er alsamt strevnan at fáa endarnar at røkka til.

Vit eru eisini blivin kunnug við, at tær ábøtir, sum sáttmálarnir hava givið, eru tiknir aftur, við tað at skattur og eykagjöld eru hækkað samsvandi, ja, eru hækkað enn meiri.

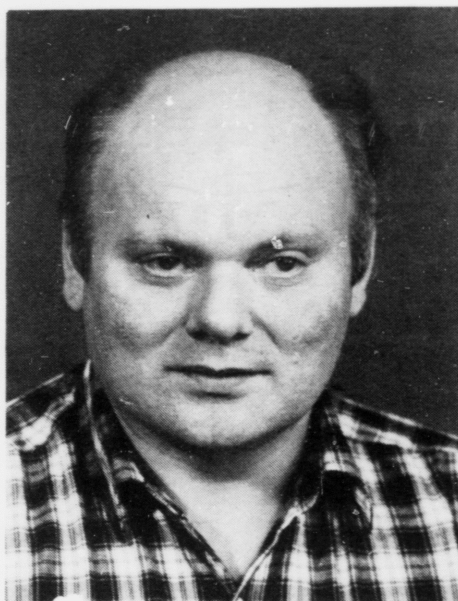
Sjálvt um fakfeløgini hava vist ábyrgd fyri samfelagnum og ikki sett fram nokur stór krøv, so kann ikki sigast, at sami vilji hefur verið hjá arbeiðsgevarunum. Hetta er eins fyri tann privata sum

almenna arbeiðsmarknaðin.

Vit minnst roðuna hjá lógmanni hin 1. mei, tá hann segði:

Tit kunnu líka so gott verða teir seinastu til at skriva undir nýggjan sáttmála. Tit fáa hvørki meir ella minni av tí. Skuldi tú tað eydnast nøkrum at fáa meira, skulu vit nokk fáa hetta hálað aftur.

JA, HATTA HEVUR VERIÐ LÓNARPOLITIKKURIN HESI SEIN.



ASTU ÁRINI.

Tað eru nú nógv ár síðan fakfeløgini eftir nógv stríð at enda fingi reglu í sáttmálarnar um pristalsviðgerð av lönunum. Hetta at fáa eina slíka reglu, er eftir minni metan eitt tað størsta bragdið fakfeløgini hava úti.

Henda regla, sum segði, at lönirnar skuldu hækka saman við prívøkstrinum, antin við einum oyrtalið um tíman ella við % um mánaðin, hefur síðan

verið einasta tryggin fyri, at lóntakararnir í ein vissan mun kundu halda keypiorkuna.

Tá eg sigi í ein vissan mun, er tað tí, at tæy, sum ikki høvdu eina % hækkan, ongantið hava fingið endurgjald fyri prívøkstur.

Henda regla kom so stutt at virka órættvist við tað, at ikki allir lóntakarar fingi sama endurgjald, og prívøkstur rakar nú allar lóntakarar.

Út frá hesum sjónarmiði, at lata allar lónmótakarar fáa sama endurgjald, bleiv pristalsskipanin broytt á tann hátt, at timalønt fáa 60 oyru og mánaðarlønt 105 kr. meir fyri hvørji 3 stig, pristalið hækkar.

Eisini bleiv gjørt nýtt grundarlag til útroknan av pristalinum.

Men so er ikki gjørt meir.

Tað vóru fleiri fakfeløg, sum gjørdur vart við, at bleiv fast krónu- og oyrtal sett, so fór hetta at hava tað við sær, at pristalsskipanin bleiv gjørd til einkis eftir fáum árum.

Vit fingi rætt. Pristalsskipanin virkar nú órættvis fyri allar lóntakarar.

Stundin má nú vera komin til at broyta pristalsskipanina aftur til tað, sum hon upprunaliga hevði sum endamál, at lóntakararnir skulu hava endurgjald fyri pristalsvøkstur, so vit varðveita keypiorkuna.

Veður hetta ikki gjørt nú, so ganga ikki nógv ár afturat, til einki verður eftir av pristalsskipanini.

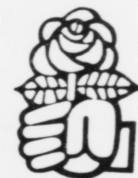
Hetta kunnu fakfeløgini ella lóntakararnir ikki lata um seg ganga.

Fellur pristalsskipanin burtur — og við hesum eisini størsta bragd fakfelaganna — er tað bert ein stórtapari. — Og tað er lóntakarinn sjálvur.

Ernst Hansen

Tórólur Mohr Olsen, valevni javnaðarfloksins í Sandoyar valdømi, skrivar:

Dugnaloyssi landsstýrisins í fiskivinnumálum



Mest týðandi táttur í samfelagsbúskapinum hjá okkum er fiskivinnan, og tí hefur tað so avgerandi týdning, hvussu hetta málseki verður rekt.

Tá ið sjómarkið í 1977 varð flutt út á 200 fjórðingar, víðtók Føroya lógting eina heimildarlóg,

sum heimilaði landsstýrinum saman við lótingsins fiskivinnunevnd at umsita alt økið innan fyri fiskimarkið.

Síðani tá hava allar broytingar í fiskiveiðimystrinum verið gjørdar sambært kunngerð frá landsstýrinum.

Ein partur av hesi heimild hefur verið latin Fiskirannsóknarstovnun at umsita, soleiðis at hesin stovnur við stuttari ávaring hefur havt loyvi at friða ávis øki, um ov nógvir smáfiskur var uppi í veiðuni. Henda heimild er bert galdandi fyri 7 dagar í senn.

Við tað at hesin myndugleiki er fluttur til landsstýrið og fiskivinnunevndina, so krevur hetta, at eitt sitandi landsstýri hefur ein fiskivinnupolitikk.

Ein má tí verri áðan, at núverandi samgonga ongan politikk hefur havt á hesum øki, tað hefur

verið sum best hefur borið til. Avleiðingarnar av hesum tørvandi politikki kenna vit í dag.

Fyri fyrst at nevna fiskastovnararnar.

Frá fiskifrøðingum hava vit fingið at vita, hvat ið teir meta er møgult at veiða uttan at skaða stovnararnar.

Vit vita eisini, at vit veiða langt út um hetta mark — bæði toska, hysu og upsastovnin.

Fyri at nevna upsastovnin, so hefur verið mælt til ikki at veiða meira enn 20–25.000 túsund í hesum árinum, vit koma, tá ið árið er úti, at nærkast teimum 50.000

tonsum.

Henda meirveiða visir nú, at upsini, ið virkini f, er meira smáttfallandi, sum úrslit av ovurveiðu. Men sitandi landsstýrið letur eyguni aftur fyri hesum.

Samansetingin av veiðiflotanum hefur onki verið gjørt við, ongin stýring hefur verið; hvussu skal veiðiflotin siggja út fram-yvir, hvussu nógv skulu vit veiða við trolu-línu ella við gørmum.

Stuðulsskipanin til fiskivinnuna er so ein søga fyri seg.

Eitt av teimum málum, ið henda samgongan setti sær fyri at loysa, var at

endurskoða ráfiskagrunnin og gera stuðulsskipanina einfaldari.

Stuðulsskipanin er í dag vorðin so flokt, at menn hava ringt við at skilja hana, og besta prógvið um hetta er, at ein dag og dagliga hoyrir at kærunevndin hjá ráfiskagrunninum skal hava fund til at døma um hvussu lógin skal skiljast.

Samanumtikið kann sigast, at hetta málseki hefur verið illa rekt og kemur at krevja stórarbeiði av eini komandi samgongu, til tess at fáa skil aftur á hesi víðurskipti.

Tórólur Olsen.